

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2016

Marking Scheme

Bulgarian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION 2016
HIGHER LEVEL

Bulgare

Схема за оценяване и критерии

Първа част

(30 /100)

- 1. Какво е значението на думите и на изразите в текста?**
- а) основополагащ(а)** **1 точка**
– *основен, важен, който е в основата на...*
- б) очевидна достоверност** **1 точка**
– *качество, което не подлежи на съмнение, убедително само по себе си*
- в) хипотеза** **1 точка**
– *предположение, догадка, научно предположение*
- г) йерархия** **1 точка**
– *подредба, вертикално разположение на частите, елементите на нещо по степен на важност, подчинение*
- д) контекст** **1 точка**
– *съвкупност от обстоятелства, при които става нещо, и които му придават определен смисъл; лингвистичното обкръжение, условията и обстоятелствата на дадена езикова употреба, които определят значението ѝ*
- 2. Според автора, защо ролята на най-голямата световна търсачка е основополагаща за човешкия опит?** **5 точки**
– *Защото „тя все повече се превръща във „филтър“ на човешката мисъл“. Възможности за разширен отговор: „ Днес Google е в ролята на инстанция, която регулира нашия диалог със света, налагайки свои философски и емпирични предпоставки. Глобалната мрежа постепенно подчинява човешките действия на правила и функционалности, които започват да играят ролята на структуро-определяща матрица ”...*
- 3. Според автора Google е „емпирична реалност от друг порядък“? Защо „от друг порядък“?** **5 точки**
– *Защото Google е реалност, „паралелна на трупания с векове човешки опит“, реалност, в която подходът към познанието е различен от „класическия“.*
- 4. Как Google трансформира реалността?** **5 точки**
– *За отговор може да послужи всичко в текста, което описва функционирането на Google: Google „трансформира реалността, свеждайки я до набор от „облаци от думи“, като за целта възпроизвежда или пък разлага наложили се от векове дискурсивни структури, тоест най-устойчивите културни словосъчетания“, разбива питанията до определени матрици, прави „смайващи“ и „неочаквани“ връзки, без да се съобразява с установени „правилни значения“ и налагайки собствени (произволни?) критерии, определя контекста на траекториите думи и значения, подрежда отговорите в собствени йерархии. Значенията „мигрират, завоюват нови полета“, „образуват с връзки“... Google е еманципирана система, която „не признава опроверженията и разграниченията“, която не различава, а слива значения...*

5. „От тази гледна точка Google е тотална културна деконструкция.” – твърди авторът. Коя е тази гледна точка? 5 точки

– Гледната точка на „правилните значения”. „Векове наред речниците и енциклопедиите са били заети с това да открият и подредят тъкмо „правилните значения” на думите”. Google изключва презумпцията за „правилно значение”. Всяко произволно значение в облака думи е вярно („минава за истинно”), защото е „очевидно достоверно”.

6. За каква анонимна дигитална власт става въпрос в текста? 5 точки

– За „властта” на Google да решава легитимността на един въпрос, използвайки собствени критерии, да „определя контекста на отделните траектории от думи и значения”. Google „подчинява човешките действия” на свои „правила и функционалности”, решава подредбата и йерархиите на отговорите. „В основата на ползването на Google лежи негласният договор за приемането на подобна дигитална еманципация, колкото и понякога тя да има взривоопасен, дори разрушителен характер.” Ние приемаме „безвъпросно” „палитрата от отговори” на Google.

Втора част (30/100)

„Проблемът на света, крепен от Google, не е, че няма реалност. Разбира се, че такава реалност има. Проблемът не е и в това защо в дадени моменти излизат едни, а не други препратки. Проблемът е дали става дума за свобода (произвол) или пък има опит за целенасочена подредба (политически контекст). Докато интернет-светът е лотария, това гарантира на *питащия човек* максимална свобода. Другата хипотеза е стряскаща, тъй като е лесно представимо как глобалната мрежа може да стане подвластна на тоталитарна политика. И тогава *питащият човек*, както е при идеологиите, ще разполага дори с повече отговори, отколкото са му необходими. Без те изобщо да се покриват с неговите истински въпроси.”

Споделяте ли страховете на автора? Обяснете защо.

(около 100 думи)

Лична интерпретация, ясни и непротиворечиви идеи.

Различни възможности за отговор:

Кандидатът би могъл да даде примери, за да подкрепи авторската теза или да се позове на собствения си опит и опровергае страховете на автора, да говори и за това, че класическият познавателен опит би могъл да „овладее” практиките на новите информационни системи като Google... а защо не и да изрази аргументирано мнение за това, че на практика е невъзможно Google да подрежда „целенасочено”, че производът е алгоритмично заложен в системата му, която е по принцип „неидеологична” и затова неуправляема.

Трета част (40/100)

Напишете съчинение (минимум 300 думи) на една от следните теми:

1. „Човекът е по природа питащо същество...”

или

2. „Светът може да се превърне в едно ужасно лошо място, ако не работим заедно, за да го направим по-справедлив, по-демократичен, по-устойчив.“

(Финтан О'Тул, "The Irish Times", 22, февруари, 2016 г.)

Умение за създаване на цялостен, логически последователен (кохерентен и кохезивен) текст, целенасоченост на аргументацията, езикова компетентност и речеви умения.

Бележки:

При оценяването на отговорите от първите две части се прилагат следните критерии:

- 1. Яснота и точност на израза – кандидатът разбира добре въпросите и знае как да отговори ясно и точно – 30% ;*
- 2. Свързаност и непротиворечивост на отговорите – кандидатът използва откъси от текста, които са адекватни на мисълта му, идеите му са непротиворечиви и композицията на съчинението следва определена логика – 30% ;*
- 3. Езикова компетентност – кандидатът умее свободно да изразява идеите си, езикът на изказването му е ясен и точен – 30% ;*
- 4. Конвенционални умения – кандидатът владее и прилага граматичната норма и правописа на съвременния български книжовен език – 10%.*

